

"НЕСТРО ПЕТРОЛ" а.д. Бања Лука

**финансијски извјештаји
за годину која се завршила
31. децембра 2020. године и**

Извјештај независног ревизора

САДРЖАЈ

	Страна
Одговорност за финансијске извјештаје	1
Извјештај независног ревизора	2 - 4
Финансијски извјештаји:	
Биланс успјеха	5
Извјештај о осталим добицима и губицима у периоду	6
Биланс стања	7
Извјештај о промјенама у капиталу	8
Биланс токова готовине	9
Напомене уз финансијске извјештаје	10 – 47

Одговорност за финансијске извјештаје

Управа Друштва је дужна осигурати да за сваки финансијски период финансијски извјештаји буду састављени у складу са законском рачуноводственом регулативом примјењивом на привредна друштва у Републици Српској, који пружају истинит и фер преглед стања на извјештајни датум у НЕСТРО ПЕТРОЛ а.д. Бања Лука („Друштво“), као и резултате пословања за наведени период.

Након провођења испитивања, Управа оправдано очекује да ће Друштво у догледно вријеме располагати одговарајућим ресурсима као и финансијском подршком матичног друштва Групације, те стога при састављању финансијских извјештаја и даље усваја начело временске неограничености пословања.

Одговорности при изради финансијских извјештаја обухватају сљедеће:

- одабир и досљедну примјену одговарајућих рачуноводствених политика;
- давање оправданих и разборитих просудби и процјена;
- поступање у складу са важећим рачуноводственим стандардима, уз објављивање и образложење свих материјално значајних одступања у финансијским извјештајима, те
- састављање финансијских извјештаја под претпоставком временске неограничености пословања, осим ако претпоставка да ће Друштво наставити пословати није примјерена.

Управа је одговорна за вођење одговарајућих рачуноводствених евиденција, које у сваком тренутку са оправданом тачношћу приказују финансијски положај и успјешност Друштва. Такође, Управа је дужна побринути се да финансијски извјештаји буду у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Поред тога, Управа је одговорна за чување имовине Друштва, те за предузимање оправданих корака за спречавање и откривање преваре и других неправилности.

За и у име Управе

Раис Сафин
Генерални директор

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Власницима и руководству друштва "НЕСТРО ПЕТРОЛ" а.д. Бања Лука

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених финансијских извјештаја друштва "НЕСТРО ПЕТРОЛ" а.д. Бања Лука (у даљем тексту: "Друштво"), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2020. године, и одговарајући биланс успјеха, извјештај о осталим добицима и губицима у периоду, извјештај о промјенама на капиталу и биланс токова готовине за годину која се завршила на тај дан, и напомене уз финансијске извјештаје које укључују сумарни преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји дају истинит и објективан приказ, по свим материјално значајним аспектима, финансијске позиције Друштва на дан 31. децембра 2020. године и његове финансијске успјешности и токова готовине за годину која се завршила на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

Основе за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије (ISA) и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Наше одговорности у складу са тим стандардима су детаљније описане у одјелку извјештаја који је насловљен *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*. Ми смо независни у односу на Друштво у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (IESBA Кодекс) и етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извјештаја у Републици Српској, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтјевима и IESBA Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

Кључно питање ревизије

Кључно питање ревизије је питање које је, по нашем професионалном просуђивању, било од највећег значаја у нашој ревизији финансијских извјештаја за текући период. Ово питање је разматрано у контексту ревизије финансијских извјештаја у цјелини и у формирању нашег мишљења о њима, и ми нисмо изнијели издвојено мишљење о овом питању.

Кључно питање ревизије	Одговарајућа ревизорска процедура
Признавање прихода – тачност евидентираних прихода	
<p><i>(Погледати напомене 3.1 и 5 уз финансијске извјештаје)</i></p> <p>Пословни приходи Друштва се састоје од прихода од продаје роба и учинака, као и од осталих пословних прихода. У пословној 2020. години, приходи од продаје роба и учинака исказани су у укупном износу од 169,708,762 BAM.</p> <p>Приходи су материјално значајна категорија која је подложна значајном инхерентном ризику због система неопходних за исправно евидентирање великог броја појединачних трансакција продаје, идентификацију прихода и утицаја промјене цијена (укључујући попусте купцима и подстицаје).</p>	<p>Наше ревизорске процедуре су укључивале тестирање контрола и друге процедуре ревизије, укључујући:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разумјевање окружења ИТ система у вези са фактурисањем робе и учинака, те одмјеравањем прихода; - Преглед рачуноводствених политика које се односе на признавање прихода, укључујући и програме лојалности купаца, као и утицај различитих пословних модела; - Оцијенили смо дизајн и имплементацију, те тестирали оперативну ефикасност оних контрола које смо идентификовали као релевантне за наше доказне поступке у тестирању прихода од продаје; - Провјеру појединачних фактура издатих купцима (на бази ревизорског узорковања). <p>На бази спроведених ревизорских процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на тачност евидентираних прихода за годину која се завршила 31. децембра 2020. године.</p>

(наставља се)

Друштво за ревизију и консалтинг Deloitte д.о.о. Бања Лука – једночлано друштво, Браће Мажар и мајке Марије 58 и 60, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина; Окружни привредни суд Бања Лука, рег. ул. бр. 1-10826-00; Уписани и уплаћени основни капитал: 5,000 KM; Матични број: 01913239; ЈИБ: 4400883000008; ПДВ број: 400883000008; Пословни рачуни: 562-099-00001310-56; 572-000-00002180-13.

Deloitte се односи на једно или више лица Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), његову глобалну мрежу друштава чланова и њихове повезане ентитете (заједно: „Deloitte организација“). DTTL (такође под називом: „Deloitte Global“) и сва његова друштва чланови и повезана лица представљају правно засебне и самосталне ентитете, који једни према другима не могу бити обавезани нити одговорни у односу на трећа лица. DTTL и свако DTTL друштво члан и повезани ентитет одговара само за своја дјела и пропусте, и није одговоран за поступке других. Deloitte не пружа услуге клијентима. За више информација, молимо вас посјетите www.deloitte.com/rs/republika-srpska.

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Власницима и руководству друштва "НЕСТРО ПЕТРОЛ" а.д. Бања Лука (наставак)

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на напомену 2.5 уз финансијске извјештаје у којој је објелодањено да је на дан 31. децембра 2020. године, акумулирани губитак исказан у износу од 7,350,591 ВАМ и представља значајну одбитну ставку капитала. Поред наведеног, на наведени дан, краткорочне обавезе износе 54,642,650 ВАМ и веће су од текућих средстава за износ од 28,570,031 ВАМ. Матично друштво групације у којој Друштво послује (ОАО "Зарубежнефт" Москва, Руска Федерација) доставило је Друштву писмо подршке дана 11. фебруара 2021. године, у којој се обавезало пружити сву неопходну финансијску подршку Друштву и то у периоду од дванаест мјесеци од датума писма подршке, како би Друштво наставило са својим редовним пословањем.

Наше мишљење није модификовано у вези са наведени питањем

Остала питања

Финансијски извјештаји Друштва, на дан 31. децембар 2019. године и за годину која се завршила на тај дан, су ревидирани од стране другог ревизора, који је у свом извјештају од 18. фебруара 2020. године, изразио мишљење без резерве.

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извјештаје

Руководство Друштва је одговорно за припрему и фер презентацију ових финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске, као и за оне интерне контроле за које руководство одреди да су потребне за припрему финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извјештаја, руководство је одговорно за процјену способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности, објелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примјену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намјерава да ликвидира Друштво или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради. Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извјештавања Друштва.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је стицање увјеравања у разумној мјери о томе да финансијски извјештаји, узети у цјелини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке; и издавање ревизоровог извјештаја који садржи мишљење ревизора. Увјеравање у разумној мјери означава висок ниво увјеравања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Међународним стандардима ревизије увијек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донијете на основу ових финансијских извјештаја.

Као дио ревизије у складу са Међународним стандардима ревизије, ми примјењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Власницима и руководству друштва "НЕСТРО ПЕТРОЛ" а.д. Бања Лука (наставак)

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја (наставак)

Исто тако, ми:

- Вршимо идентификацију и процјену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавање и обављање ревизијских поступака који су прикладни за те ризике; и прибављање довољно адекватних ревизијских доказа да обезбиједи основу за мишљење ревизора. Ризик да материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње неће бити идентификовани већи је него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намјерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумијевање о функционисању интерних контрола које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле Друштва.
- Вршимо процјену примијењених рачуноводствених политика и у којој мјери су разумне рачуноводствене процјене и повезана објелодањивања које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примјене начела сталности пословања од стране руководства као рачуноводствене основе и, на основу прикупљених ревизијских доказа, о томе да ли постоји материјално значајна неизвјесност у вези са догађајима или околностима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Друштва да настави да послује у складу са начелом сталности пословања. Ако закључимо да постоји материјална неизвјесност, дужни смо да у свом извјештају скренемо пажњу на објелодањивања у вези са наведеним у финансијским извјештајима или, ако таква објелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци заснивају се на ревизијским доказима прикупљеним до датума извјештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или околности могу довести до престанка пословања Друштва у складу са начелом сталности пословања.
- Вршимо процјену укупне презентације, структуре и садржаја финансијских извјештаја, укључујући објелодањивања, као и да ли су у финансијским извјештајима основне трансакције и догађаји приказани на начин којим се постиже фер презентација.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и временски распоред ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући евентуалне значајне недостатке у систему интерних контрола које смо идентификовали током ревизије.

Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтјевима у погледу независности и да ћемо их обавијестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и гдје је то могуће, о повезаним мјерама заштите. Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији финансијских извјештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања.

Ми описујемо ова питања у извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно објелодањивање о том питању или када, у изузетно ријетким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извјештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне посљедице буду веће него користи од такве комуникације. Партнер на ревизорском ангажману чији је резултат овај извјештај независног ревизора је Сабина Софтић, Овлашћени ревизор.

Ранко Травар
Директор

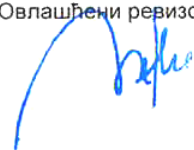
у име:

Deloitte д.о.о. Бања Лука
Браће Мажар и мајке Марије 58 и 60

6. април 2021. године

Сабина Софтић
Партнер
Овлашћени ревизор

БИЛАНС УСПЈЕХА
 За годину која се завршила 31. децембра 2020. године
 (У ВАР)

	Напомене	Година која се завршила 31. децембра 2020.	Година која се завршила 31. децембра 2019.
Пословни приходи			
Приходи од продаје робе и учинака	5	169,708,762	246,400,251
Остали пословни приходи	6	586,907	261,665
		<u>170,295,669</u>	<u>246,661,916</u>
Пословни расходи			
Набавна вриједност продате робе		(148,146,332)	(216,531,248)
Трошкови материјала, горива и енергије	7	(1,544,019)	(1,514,296)
Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	8	(12,725,746)	(12,326,519)
Трошкови производних услуга	9	(2,959,902)	(3,138,560)
Трошкови амортизације	17, 18	(3,372,879)	(3,547,458)
Трошкови резервисања	10	(107,125)	(146,434)
Нематеријални трошкови	11	(1,343,222)	(1,401,193)
Трошкови пореза и доприноса		(717,792)	(772,180)
		<u>(170,917,017)</u>	<u>(239,377,888)</u>
Пословни (губитак)/добитак		<u>(621,348)</u>	<u>7,284,028</u>
Финансијски приходи/(расходи)			
Финансијски приходи	12	2,049,247	220,315
Финансијски расходи	13	(426,425)	(2,466,535)
		<u>1,622,822</u>	<u>(2,246,220)</u>
Добитак редовне активности		<u>1,001,474</u>	<u>5,037,808</u>
Остали приходи	14	3,863,907	1,235,460
Остали расходи	15	(822,293)	(1,307,466)
		<u>3,041,614</u>	<u>(72,006)</u>
Расходи од усклађивања вриједности имовине	16	(1,751,177)	(173,107)
Добитак прије опорезивања		<u>2,291,911</u>	<u>4,792,695</u>
Текући и одложени порез на добит	32	(27,447)	(722,594)
		<u>2,264,464</u>	<u>4,070,101</u>
Нето добитак периода		<u>2,264,464</u>	<u>4,070,101</u>
Зарада по акцији:			
- Основна и разријеђена зарада по акцији	34	<u>0.56481</u>	<u>1.0151716</u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Финансијски извјештаји Друштва су одобрени од стране руководства Друштва дана 21. јануара 2021. године.

Потписано у име Друштва:
 Раис Сафин
 Генерални директор

Свјетлана Мијатовић
 Главни рачуновођа

ИЗВЈЕШТАЈ О ОСТАЛИМ ДОБИЦИМА И ГУБИЦИМА У ПЕРИОДУ
За годину која се завршила 31. децембра 2020. године
(У ВАН)

	<u>Напомене</u>	<u>Година која се завршила 31. децембра 2020.</u>	<u>Година која се завршила 31. децембра 2019.</u>
Нето добитак периода		<u>2,264,464</u>	<u>4,070,101</u>
<i>Остали губици у периоду, умањени за порезе:</i>			
Губици по основу промјене фер вриједности ХоВ расположивих за продају	23	<u>(4,036,571)</u>	<u>-</u>
Укупан нето (губитак)/добитак за период		<u><u>(1,772,107)</u></u>	<u><u>4,070,101</u></u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио
ових појединачних финансијских извјештаја.

БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2020. године
(У ВАР)

	<u>Напомене</u>	<u>31. децембар 2020.</u>	<u>31. децембар 2019.</u>
АКТИВА			
Стална средства			
Нематеријална средства	17	1,322,092	1,322,850
Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине	18	60,382,007	60,041,409
Дати аванси за некретнине, постројења и опрему	19	-	448,014
Дугорочни финансијски пласмани	19	1,279,804	5,530,202
Одложена пореска средства	32	151,959	19,360
		<u>63,135,862</u>	<u>67,361,835</u>
Текућа средства			
Залихе	20	10,141,650	11,829,994
Дати аванси		-	4,366
Купци	21	4,951,287	9,510,088
Друга краткорочна потраживања	22	761,728	1,881,441
Краткорочни финансијски пласмани		-	152,340
Готовински еквиваленти и готовина	24	9,753,639	8,335,798
Порез на додатну вриједност		18,196	1
Активна временска разграничења	25	446,119	345,639
		<u>26,072,619</u>	<u>32,059,667</u>
Укупна актива		<u>89,208,481</u>	<u>99,421,502</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал		4,009,274	4,009,274
Остали капитал		7,429,455	7,429,455
Ревалоризационе резерве		27,657,605	28,433,904
Нереализовани губици на ХоВ		(5,459,031)	(1,422,460)
Акумулирани губитак		(7,350,591)	(5,704,405)
		<u>26,286,712</u>	<u>32,745,768</u>
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	27	313,056	208,505
Дугорочне кредитне обавезе	28	6,408,690	8,055,652
Одложене пореске обавезе	32	1,557,373	1,662,346
		<u>8,279,119</u>	<u>9,926,503</u>
Краткорочне обавезе			
Примљени аванси		312,703	260,436
Добављачи	29	51,855,897	51,468,041
Остале краткорочне обавезе	30	1,504,256	2,042,447
Порез на додатну вриједност		38,851	189,283
Краткорочна резервисања и ПВР	31	930,943	2,789,024
		<u>54,642,650</u>	<u>56,749,231</u>
Укупна пасива		<u>89,208,481</u>	<u>99,421,502</u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ
За годину која се завршила 31. децембра 2020. године
(У ВАН)

	<u>Акцијски капитал</u>	<u>Остали капитал</u>	<u>Ревалоризационе резерве</u>	<u>Нереализовани губици на ХоВ</u>	<u>Акумулирани губитак</u>	<u>Укупно</u>
Стање, 1. јануар 2019. године	4,009,274	7,429,455	28,595,226	(1,422,460)	(9,935,828)	28,675,667
Укидање резерви за продају и расход основних средстава	-	-	(161,322)	-	161,322	-
Добитак текуће године	-	-	-	-	4,070,101	4,070,101
Стање, 31. децембар 2019. године	<u>4,009,274</u>	<u>7,429,455</u>	<u>28,433,904</u>	<u>(1,422,460)</u>	<u>(5,704,405)</u>	<u>32,745,768</u>
Прва примјена MSFI 9 (напомене 2.4 и 23)	-	-	-	-	(4,686,950)	(4,686,950)
Укидање резерви за продају и расход основних средстава	-	-	(776,299)	-	776,299	-
Добитак текуће године	-	-	-	-	2,264,464	2,264,464
Остали укупни резултат (напомена 19)	-	-	-	(4,036,571)	-	(4,036,571)
Укупан нето свеобухватни губитак за период	-	-	-	(4,036,571)	2,264,464	(1,772,107)
Стање, 31. децембар 2020. године	<u>4,009,274</u>	<u>7,429,455</u>	<u>27,657,605</u>	<u>(5,459,031)</u>	<u>(7,350,591)</u>	<u>26,286,712</u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За годину која се завршила 31. децембра 2020. године
(У ВАН)

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	Година која се завршила 31. децембра 2019.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од купаца и примљени аванси	194,955,849	284,811,016
Остали приливи из пословних активности	640,587	580,716
Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	(173,074,624)	(254,685,408)
Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	(12,696,373)	(11,813,084)
Одливи по основу камата	-	(21,067)
Одливи по основу пореза на добит	(15,803)	(41,934)
Остали одливи из пословних активности	(6,029,768)	(10,837,167)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	<u>3,779,868</u>	<u>7,993,072</u>
Токови готовине из активности инвестирања		
Прилив по основу краткорочних финансијских пласмана	48,847	59,784
Приливи од камата	-	1,456
Приливи од продаје сталне имовине	13,811	-
Набавке сталних средстава	(2,418,026)	(1,345,264)
<i>Одлив готовине из активности пласирања и инвестирања</i>	<u>(2,355,368)</u>	<u>(1,284,024)</u>
Новчани токови из активности финансирања		
Одливи по основу дугорочних финансијских обавеза	-	(3,156,111)
Одливи по основу краткорочних финансијских обавеза	-	(38,297)
<i>Одлив готовине из активности финансирања</i>	<u>-</u>	<u>(3,194,408)</u>
Нето повећање готовине и еквивалената готовине	1,424,500	3,514,640
Нето курсне разлике	(6,659)	(7,147)
Готовина и еквиваленти готовине на почетку године	<u>8,335,798</u>	<u>4,828,305</u>
Готовина и еквиваленти готовине на крају године	<u><u>9,753,639</u></u>	<u><u>8,335,798</u></u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио
ових финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Друштво "Нестро Петрол" а.д. Бања Лука (у даљем тексту: "Друштво") је првобитно основано Одлуком Владе Републике Српске број 460/93 од 23. децембра 1993. године, под називом "Енергоинвест холдинг Енергопетрол", са сједиштем у Сарајеву. Друштво је уписано у судски регистар број У-И-153/94 дана 28. фебруара 1994. године у Основном суду у Сарајеву.

Такође, Одлуком Владе Републике Српске од 13. марта 1998. године основано је МДП "НИРС" ЗДП "ПЕТРОЛ" са п.о. Бања Лука. Друштво је уписано у судски регистар број 1-3908-00 дана 18. октобра 2000. године у Основном суду у Добоју. Промјена власништва и назива Друштва у "Петрол" а.д. Бања Лука уписана је у судски регистар дана 19. марта 2003. године у Основном суду у Бањој Луци. Такође, дана 21. септембра 2010. године, извршена је промјена новог назива Друштва, тако да Друштво послује под новим називом "Нестро Петрол" а.д., Бања Лука.

Друштво послује под пуним називом Акционарско друштво за промет нафте, нафтних деривата и природног гаса "Нестро Петрол" Бања Лука. Сједиште Друштва је у Бањој Луци, Улица Краља Алфонса XIII број 9.

Основна дјелатност Друштва је трговина на мало моторним горивима у специјализованим продавницама. Дјелатност Друштва се обавља путем ланца бензинских станица на територији Босне и Херцеговине.

Друштво пословање обавља преко Дирекције и пословних јединица. Пословне јединице немају својство правног лица и у правном промету наступа под пословним именом Друштва у складу са Законом о привредним друштвима Републике Српске („Службени гласник РС“ број: 127/2008, 58/2009, 100/2011, 67/2013, 100/2017 и 82/2019).

Поред наведеног, по основу власништва Друштва АО "Нефтегазовая ИнновационнаяКорпорация", Москва, Руска Федерација, повезана правна лица Друштва су:

- 1.АО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација;
- 2.АО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација;
- 3.ООО "Зарубежнефтьстроймонтаж" Москва, Руска Федерација;
- 4.„ОПТИМА ГРУПА“ д.о.о. Бања Лука;
- 5.„Рафинерија уља Модрича“ а.д. Модрича;
- 6.„Рафинерија нафте Брод“ а.д.;
7. „Zarnestservice Ltd;
- 8.„Оптима Модрича“ д.о.о. Београд, Србија.

Друштво је на дан 31. децембар 2020. године имало 612 запослених радника (31. децембар 2019. године имало 612 запослених радника).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје друштва "Нестро Петрол" а.д., Бања Лука, и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске (напомене 2.2 и 2.4).

2.2. Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Друштва су припремљени по начелу набавне вриједности (историјског трошка) изузев некретнина, постројења, опреме које су вредноване по ревалоризованим износима или фер вриједности, што је и детаљније објашњено у рачуноводственим политикама у наставку.

Одређени финансијски инструменти вредновани су као финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупан резултат, дакле који су вредновани по фер вриједности, као што је објашњено у рачуноводственим политикама за финансијске инструменте. Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја (наставак)

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно проверљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 106/15), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 63/16), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 63/16).

Друштво је приликом састављања биланса токова готовине за пословну 2020. годину, користило директни метод извјештавања о токовима готовине. Износ обрачунских плаћања који нису спроведени преко жиро-рачуна и нису садржани у приливима и одливима исказаним у билансу токова готовине је 7,455,243 ВАМ.

Друштво је у састављању ових финансијских извјештаја примјењивало рачуноводствене политике образложене у *Напомени 3* уз финансијске извјештаје, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске.

2.3. Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним финансијским извјештајима су изражени у конвертибилним маркама (ВАМ). Конвертибилна марка представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS")

Приложени финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS"), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања ("IFRS", у даљем тексту заједно: "Стандарди"), који су били у примјени на дан 31. децембра 2018. године и који су званично преведени и објављени у Републици Српској, као и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске.

Наиме, на основу одредби Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 94/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете ("IFRS for SMEs"), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор ("IPSAS"), Међународне стандарде вредновања ("IVS"), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа ("IFAC").

Руководство Друштва анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене Стандарде и тумачења издата након 31. децембра 2018. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Друштво, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS"), (наставак)

Нови стандарди и нове измјене постојећих Стандарда који су у примјени за извјештајни период, али нису званично преведени и објављени у Републици Српској

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи стандарди и измјене постојећих стандарда, су у примјени:

- IFRS 16 "Закупи" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене IFRS 3 "Пословне комбинације" – Дефиниција пословања (на снази за пословне комбинације гдје датум стицања пада на дан или након почетка првог годишњег периода извјештавања, који почиње на дан или након 1. јануара 2020. године, као и за стицање имовине на дан или након дана почетка тог периода),
- Измјене IFRS 9 „Финансијски инструменти“, IAS 39 „Финансијски инструменти: Признавање и мјерење“ и IFRS 7 „Финансијски инструменти: Објелодањивање“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године),
- Измјене IAS 1 "Презентација финансијских извјештаја" и IAS 8 "Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процена и грешке" – Дефиниција материјалног значаја (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године),
- Измјене Упућивања на Концептуални оквир у Међународним стандардима финансијског извјештавања (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године).

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји нове стандарде и нове измјене постојећих Стандарда који су у примјени за извјештајни период, прије него буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

Нови Стандарди и измјене постојећих Стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:

- Измјене MSFI 10 „Консолидовани финансијски извјештаји“ и MRS 28 „Улагања у придружена друштва и заједничке подухвате“ – Продаја или допринос имовине између инвеститора и његовог придруженог друштва или заједничког подухвата и даље измјене и допуне (датум ступања на снагу одложен на неодређено вријеме до окончања истраживачког пројекта о капиталној методи),
- Измјене MSFI 9 „Финансијски инструменти“, MRS 39 „Финансијски инструменти: признавање и мјерење“, MSFI 7 „Финансијски инструменти: објављивања“, MSFI 4 „Уговори о осигурању“ и MSFI 16 „Лизинг“ – Реформа референтне каматне стопе – фаза 2 (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2021.),
- Измјене и допуне различитих стандарда због „Побољшања MSFI-јева (циклус 2018.-2020.)“ који произлазе из годишњег пројекта побољшања MSFI-јева (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 и MRS 41) првенствено ради уклањања недоследности и појашњавања формулација (Измјене MSFI 1, MSFI 9 и MRS 41 на снази су за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2022.),
- MSFI 17 „Уговори о осигурању“, укључујући измјене MSFI 17 (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2023.),
- Измјене MRS 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Класификација обавеза на краткорочне и дугорочне (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2023.),
- Измјене MRS 16 „Некретнине, постројења и опрема“ – Приходи прије намјераване упорабе (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2022.),
- Измјене MRS 37 „Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина“ – Штетни уговори – Трошкови испуњења уговора (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2022.);
- Измјене MSFI 3 Пословна спајања – Референце на концептуални оквир с измјенама и допунама MSFI 3 (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2022.).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS"), (наставак)

Нови Стандарди и измјене постојећих Стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени (наставак)

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Друштва у периоду иницијалне примјене.

Почетна примјена стандарда који су званично објављени и преведени у Републици Српској

У 2020. години, Друштво је први пут примјенило нове стандарде и то IFRS 9 „Финансијски инструменти“ и IFRS 15 „Приходи од уговора са купцима“. Значајан ефекат прве примјене наведених стандарда, утврђен је код IFRS 9, док прва примјена IFRS 15 није имала утицаја.

Друштво је модел за примјену IFRS 9 развило заједно у сарадњи са матичним друштвом, односно са групацијом у оквиру које послује. Друштво је одлучило да искористи могућност коју пружа IFRS 9, приликом прве примјене наведеног стандарда и то на начин да не преправља упоредне податке из претходног периода, већ да ефекат прве примјене призна на позицијама нераспоређене добити, односно акумулираног губитка. Ефекат прве примјене IFRS 9 на биланс стања, како слиједи:

	Према IAS 39 31. децембар 2019.	Према IFRS 9 1. јануар 2019.	Ефекти на акумулираном губитку 1. јануар 2020.
АКТИВА			
Стална средства			
Дугорочни финансијски пласмани	5,530,202	5,316,375	(213,827)
Потраживања од купаца	9,510,088	6,115,705	(3,394,383)
Друга краткорочна потраживања	1,881,441	954,851	(926,590)
Краткорочни финансијски пласмани	152,340	190	(152,150)
Укупно	17,074,071	12,387,121	(4,686,950)

2.5. Сталност пословања

Друштво саставља своје финансијске извјештаје у складу са начелом сталности пословања. На дан 31. децембра 2020. године, акумулирани губитак исказан је у износу од 7,350,591 ВАМ и представља значајну одбитну ставку капитала. Поред наведеног, на наведени дан, краткорочне обавезе износе 54,642,650 ВАМ и веће су од текућих средстава за износ од 28,570,031 ВАМ. Способност Друштва да настави пословање у складу са начелом сталности пословања је и у зависности од подршке матичне компаније групације у којој Друштво послује. Матично друштво групације у којој Друштво послује, је дана 11. фебруара 2021. године, доставило писмо подршке Друштву, у којем се обавезало да ће пружити сву неопходну финансијску подршку Друштву, у периоду од дванаест мјесеци од датума писма подршке, а све како би Друштво наставило несметано да послује.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи

Друштво признаје приходе када испуни обавезе извршења преносом обећане робе или услуга купцу. Обавеза извршења је испуњена када купац стекне контролу над добрима или услугом.

Код уговора који су у складу са захтјевима IFRS 15, приходи се признају на бази фактурисане реализације.

Приходи од продаје се исказују по фактурној вриједности, умањеној за попусте и порез на додатну вриједност. Приходи од продаје робе, производа и услуга признају се када се ризик и корист повезана са правом власништва преноси на купца, а то подразумијева датум испоруке производа и роба купцу, односно извршења услуге.

Приходи и расходи камата књиже се на обрачунској основи у складу са неотплаћеном главницом по методи ефективне каматне стопе.

3.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки некретнина, постројења и опреме исказани су у стварно насталом износу у тренутку настајања.

3.3. Трошкови закупа

Трошкови закупа се књиже на терет биланса успјеха у тренутку настанка, односно пропорционалном методом, током трајања уговора о закупу.

3.4. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у ВАМ по званичном курсу важећем на дан биланса стања. Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у ВАМ по званичном курсу важећем на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

3.5. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, капитализују се као дио набавне вриједности тог средства, и то само у периоду када се средство припрема за употребу или продају, и када је вјероватно да ће имати за резултат будуће економске користи, односно када се трошкови могу поуздано измјерити. Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у билансу успјеха, у периоду у коме су настали.

3.6. Порези и доприноси

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Порези и доприноси (наставак)

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава кориштењем методе утврђивања обавеза према финансијским извјештајима, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

Трошак амортизације приликом утврђивања пореске основице за обрачун пореза на добит за годину која се завршила на дан 31. децембра 2020. и 31. децембра 2019. године

Модел за обрачун расхода амортизације у пореском билансу односи се на формирање четири групе сталних средстава, са одговарајућим амортизационим стопама, при чему је прописан појединачан и групни обрачун расхода амортизације.

Прописане пореске стопе амортизације, основице за амортизацију и методе амортизације приказане су у прегледу како слиједи:

	Непокретности и постројења	Нематеријална средства, осим софтвера	Компјутери, информациони системи, софтвери и сервери	Опрема и остала средства
Стопа амортизације	3%	10%	40%	20%
Основица за амортизацију	Набавна вриједност појединачног средства		Неамортизована вриједност групе средстава	
Метода амортизације	Пропорционална (праволинијска)		Дегресивна (опадајућа)	

Опорезива привремена разлика настала као разлика између књиговодствене вриједности средства и његове пореске основице, признаје се као одложена пореска обавеза када је пореска амортизација убрзана, односно одложено пореско средство ако је пореска амортизација спорија од рачуноводствене амортизације.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства намијењена за кориштење у процесу производње или испоруке роба и пружања услуга, за издавање у закуп или за административне сврхе и за која се претпоставља да ће се користити дуже од једне године. Друштво признаје основна средства у структури активе када постоји велика вјероватноћа остваривања економске користи код рада са њима у будућности и чија се набавна вриједност може поуздано процјенити. Набавна вриједност некретнина, постројења и опреме обухвата: фактурну цијену, укључујући увозне царинске дацбине и порезе који се не надокнађују, изузев трговачких и других попушта.

Све трошкове који су непосредно повезани са довођењем средства на локацију и у стање које је неопходно за кориштење средства према његовој намјени коју је утврдило руководство Друштва (уградња и монтажа, утоварно-истоварни радови, провјера исправности у функционисању средства и др.), почетну процјену трошкова за демонтажу и ликвидацију средства и обнову територије на којој је средство лоцирано, остали трошкови непосредно везани за набавку, опремање и израду објекта основних средстава.

Накнадно се некретнине, постројења и опрема вреднују по фер вриједности путем ревалоризације која се врши довољно често.

Ради својења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, Друштво је, у току 2017. године, ангажовало независног процјенитеља да изврши процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме Друштва са стањем на дан 31. децембра 2017. године. Независни процјенитељ је извршио процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме коришћењем трошковног приступа (метод депресираних трошкова замјене), приступ директног поређења продајних цијена и метод дисконтованих новчаних токова (приносни приступ), и у свом извјештају утврдио позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству. Додатном анализом процјењене имовине Друштво је закључило да су прецјењена одређена основна средства од који се не очекују будуће економске користи. У складу са тим тражило је да се изврши корекција процјене у складу са Анексом број 1 Уговора о процјени. Добити или губици који се јављају приликом расхоровања или продаје некретнина, постројења и опреме, исказују се у билансу успјеха као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност основног средства. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају дио укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају сторнирање износа смањења вриједности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успјеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак. Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успјеха. Међутим, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

3.8. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине Друштва чине грађевински објекти које Друштво које се држе ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вриједности некретнине, а не ради употребе за производњу или пружање услуга, или за потребе административног пословања, или продаје у оквиру редовног пословања. Вредновање је по фер вриједности и добити или губици, настали променама на фер вриједности инвестиционе некретнине укључују се у добитак или губитак периода у којем су настали. Признавање инвестиционе имовине престаје након отуђења или када је имовина трајно повучена из употребе и од одлагања се не очекују будуће економске користи. Било која добит или губитак који произилазе из престанак признавања имовине укључује се у добитак или губитак у периоду у коме је настало признавање имовине.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Амортизација

Стопа амортизације се утврђује на основу процијењеног вијека употребе нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме. Основица за обрачун амортизације је набавна вриједност нематеријалних улагања, некретнина и опреме умањена за процијењени евентуални остатак вриједности. Амортизација се обрачунава примјеном пропорционалног метода.

Процјена некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања се врши довољно често у складу са IAS/IFRS. Процјеном се утврђује нови процијењени корисни вијек употребе те се процијењена фер вриједност амортизује у процијењеном преосталом вијеку трајања. Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања, који је служио као основа за обрачун амортизације и примјене стопе у години која се завршава на дан 31. децембар 2020. године су сљедећи:

	Вијек трајања (година)	Стопа (%)
Грађевински објекти	20 - 60	1,3 - 5
Прилазни путеви	25 - 75	2,5 – 3,33
Резервоари	10 - 55	2,22 - 5
Намјештај	8	12,5
Рачунарска опрема	5	20
Рачунарски програми	5	20
Друмска возила	15,30	6,50
Остала опрема	5 - 20	5 - 20

3.10. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су исказана иницијално по набавној, односно накнадно по процијењеној вриједности, и умањена су за исправку вриједности, и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. На дан биланса стања, нематеријална улагања Друштва се састоје од права на трајно кориштење грађевинског земљишта и купљеног рачунарског софтвера. На основу важећих рачуноводствених прописа не врши се обрачун амортизације трајног права кориштења грађевинског земљишта, док се за рачунарски софтвер врши амортизација.

3.11. Умањење вриједности материјалне имовине

На сваки датум биланса стања, Друштво преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака услед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процијењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процијењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност је нето продајна цијена или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процијењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тог средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединице која генерише новац) услед умањења вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти

IFRS 9 је подијељен у три различита подручја: класификације и мјерења финансијских инструмената, умањења вриједности и рачуноводства заштите.

IFRS 9 предвиђа да се класификација финансијске имовине одређује, с једне стране, обиљежјима припадајућих уговорних новчаних токова, а с друге стране намјером управљања финансијским инструментом.

Финансијска се имовина, према IFRS 9, може класификовати у три категорије:

- 1) Финансијска имовина која се вреднује по амортизованом трошку,
- 2) Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат,
- 3) Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Класификација зависи од намјере због које су финансијски инструменти стечени. Друштво врши класификацију финансијских средстава приликом почетног признавања и преиспитује ту класификацију на сваки датум извјештавања.

Финансијска имовина се може класификовати у прве двије категорије и вредновати по амортизационом трошку или по фер вриједности кроз остали укупни резултат, само ако се докаже да иста доводи до новчаних токова који су искључиво отплате главнице и камата ("SPPI тест"). Власничке хартије од вриједности увијек се класификују у трећу категорију и вреднују се по фер вриједности кроз биланс успјеха, осим у случају да субјект одабере (неопозиво, у тренутку почетног уписа) акције које се не држе у сврху трговања, класификовати по фер вриједности кроз остали укупни резултат. Везано за класификацију и вредновање финансијских обавеза, не уведе се значајне промјене у односу на садашњи стандард.

Финансијска средства се иницијално вреднују по фер вриједности (углавном једнаком износу који се плати или прими) коригованој за настале зависне трошкове куповине или њиховог емитовања, изузев финансијских средстава и обавеза које су вредноване по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања Друштва од момента када се Друштво уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава на редован начин признаје се примјеном обрачуна на датум када је средство испоручено другој уговореној страни.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Финансијска средства и финансијске обавезе се могу нетирати и приказати у нето износу у билансу стања, ако и само ако Друштво има законско право пребијања признатих износа средстава и обавеза и уколико намјерава да изврши измирење у нето износу или да истовремено реализује средство и измири обавезу.

У вези са умањењем вриједности, за инструменте који се вреднују по амортизованом трошку и по фер вриједности кроз остали укупни резултат (који нису власнички инструменти), уводи се модел заснован на концепту очекиваних губитака, са циљем да се брже препознају губици. IFRS 9 захтијева да се очекивани губици књиже на нивоу очекиваних губитака у сљедећих 12 мјесеци од почетног признавања финансијског инструмента.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина која се вреднује по амортизованом трошку

Финансијска имовина вреднована по амортизованој вриједности је финансијско средство или финансијска обавеза која испуњава сљедећа два критеријума:

- 1) циљ пословног модела средства је држање финансијског средства ради наплате уговорених новчаних токова,
- 2) уговорени услови финансијског средства доводе до новчаних токова који представљају само плаћање главнице и камате на стање главнице на одређени датум.

Иницијално, финансијска имовина се вреднује по фер вриједности увећаној за трансакционе трошкове који су директно повезани са трансакцијом стицања средства.

Друштво финансијске обавезе класификује као по амортизованој вриједности, изузев за:

- 1) финансијске обавезе по фер вриједности кроз биланс успјеха, које се као такве, укључујући и деривате који су обавезе, требају накнадно мјерити по фер вриједности,
- 2) финансијске обавезе које настају када пренос финансијске имовине не испуњава услове за престанак признавања или када се примјењује приступ непрекидног учествовања,
- 3) уговор о финансијској гаранцији, које се након почетног признавања вреднују у износу који је већи од:
износа резервисања за умањење вриједности за очекиване кредитне губитке и почетно признатог износа умањеног за кумулативни износ прихода,
- 4) обавезе којима се осигуравају зајмови по каматним стопама које су ниже од тржишних, које се након почетног признавања вреднују у износу који је већи од:
- 5) износа резервисања за умањење вриједности за очекиване кредитне губитке и
- 6) почетно признатог износа умањеног за кумулативни износ прихода
- 7) непредвиђене накнаде које се накнадно мјере по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат

Финансијска имовина вреднована по фер вриједности кроз остали укупни резултат, је финансијско средство или финансијска обавеза која испуњава сљедећа два критеријума:

- 1) циљ пословног модела средства је држање финансијског средства ради наплате уговорених новчаних токова и продаје финансијске имовине и
- 2) уговорени услови финансијског средства доводе до новчаних токова који представљају само плаћање главнице и камате на стање главнице на одређени датум.

Иницијално, финансијска имовина се вреднује по фер вриједности увећаној за трансакционе трошкове који су директно повезани са трансакцијом стицања средства.

Како је дефинисано IFRS 9, финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат (FVtOCI) је:

- 1) дужнички инструменти који се држе у пословном моделу ради прикупљања уговорених новчаних токова или продаје (HtCoS) и новчани токови представљају плаћања главнице и камате која представља временску вриједност новца (SPPI), а за које није одабрана опција фер вредновања кроз биланс успјеха;
- 2) власнички инструменти за које је одабрана опција вредновања по фер вриједности кроз остали укупни резултат (FVtOCI).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат (наставак)

Улагања у власничке хартије од вриједности

При почетном признавању може се направити неопозиви избор за признавање власничког инструмента (за сваки поједини инструмент) према FVtOCI опцији. Ова се опција односи само на инструменте који се не држе ради трговања и нису дериватни инструменти.

Већина добитака и губитака од улагања у власничке инструменте за које је одабрана FVtOCI опција биће призната у остали укупни резултат (OCI). Дивиденде се признају у билансу успјеха, осим ако представљају поврат дијела трошка улагања у тај инструмент.

Добици и губици од промјене фер вриједности признати у OCI никада се неће рекласификовати, односно пребацити из осталог укупног резултата у биланс успјеха, па чак нити након престанка признавања инструмента по којем су настале. Резерве у капиталу настале вредновањем ових инструмената могу се пренијети на другу компоненту капитала.

Улагања у дужничке хартије од вриједности

У зависности од пословног модела, карактеристика уговорених новчаних токова те одабраних опција дужнички инструменти се вреднују по фер вриједности кроз остали укупни резултат. Фер вриједност кроз осталу свеобухватну добит, је класификација за инструменте за које постоји двоструки пословни модел, односно циљеви пословног модела се постижу како се новчана средства прикупљају наплатом уговорног новчаног тока, али и путем продаје финансијске имовине. Карактеристике уговорних новчаних токова инструмената ове категорије и даље морају бити искључиво наплате главнице и камата.

Промијене фер вриједности дужничких инструмената класификованих као FVtOCI признају се у остали укупни резултат (OCI). Сви приходи од камата, добити и губици од курсних разлика и умањења вриједности признају се одмах у билансу успјеха.

Свака промијена фер вриједности дужничког инструмента укључује и ефекат промијене кредитног ризика издаваоца тог финансијског инструмента. За све дужничке инструменте који се мјере по FVtOCI потребно је процијенити и исказати исправке вриједности, односно резервисања за очекиване кредитне губитке. Све промијене у износу резервисања за очекиване кредитне губитке признају се у билансу успјеха, док је износ исправка вриједности већ укључен у кумулативном износу промијене фер вриједности исказан у осталом укупном резултату. Исправке вриједности признају се кроз осталу свеобухватну добит, као дио укупне промијене фер вриједности и њима се не смије додатно умањити књиговодствена вриједност финансијске имовине у билансу стања. Износи који се признају у билансу успјеха на име промијене резервисања за очекиване кредитне губитке морају бити једнаки износима који би били признати у билансу успјеха да је имовина мјерена по амортизационом трошку.

Промијене фер вриједности које су претходно признате у OCI у пуном се износу рекласификују у биланс успјеха након престанка признавања дужничког инструмента.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха

Друштво ће сву другу финансијску имовину мјерити по фер вриједности кроз биланс успјеха осим ако није вреднована по амортизованом трошку или по фер вриједности преко осталог укупног резултата. Међутим, Друштво може направити неопозиви избор при почетном признавању за одређена улагања у власничке хартије од вриједности ако на тај начин уклања или значајно смањује недоследност у мјерењу и признавању која би иначе настала мјерењем имовине или обавеза или признавање добитака и губитака од имовине и обавеза по различитим основама. Иницијално, финансијска имовина се вреднује по фер вриједности преко биланса успјеха код којих се трансакциони трошкови признају кроз трошак у билансу успјеха. Како је дефинисано IFRS 9 - Финансијски инструменти, финансијска имовина која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха (FVtPL) је:

- 1) финансијска имовина која се држи ради трговања, односно не држи се у пословним моделима прикупљања уговорених новчаних токова или прикупљања уговорених новчаних токова и продаје,
- 2) дужнички инструменти чији новчани токови не представљају плаћања главнице и камате која преставља временску вриједност новца,
- 3) власнички инструменти за које није одабрана опција вредновања по фер вриједности кроз остали укупни резултат;
- 4) дериватни инструменти.

Добит или губитак по финансијској имовини или финансијској обавези мјереној по фер вриједности признаје се у билансу успјеха, осим у слједећим случајевима:

1. ако је та добит или губитак дио односа заштите од ризика,
2. ако је ријеч о улагању у власнички инструмент и ако је субјект одлучио презентовати добит и губитке од тог улагања у остали укупни резултат,
3. ако је финансијска обавеза одређена по фер вриједности кроз биланс успјеха и ако се ефекти промјена властитог кредитног ризика обавезе морају презентовати у осталом укупном резултату.

Престанак признавања финансијских средстава и финансијских обавеза

Финансијска средства

Финансијско средство (или дио финансијског средства или групе финансијских средстава) престаје да се признаје уколико:

1. је дошло до истека права на готовинске приливе по основу тог средства; или
2. је Друштво пренијело право на готовинске приливе по основу средства или је преузело обавезу да изврши исплату примљене готовине по основу тог средства у пуном износу без материјално значајног одлагања плаћања трећем лицу по основу уговора о преносу; или
3. је Друштво извршило пренос свих ризика и користи у вези са средством, или није нити пренијело нити задржало све ризике и користи у вези са средством, али је пренијело контролу над њим.

Када је Друштво пренијело права на готовинске приливе по основу средстава или је склопило уговор о преносу, и при том није нити пренијело нити задржало све ризике и користи у вези са средством, нити је пренијело контролу над средством, средство се признаје у оној мјери колико је Друштво ангажовано у погледу средства.

Финансијске обавезе

Финансијска обавеза престаје да се признаје уколико је испуњење те обавезе извршено, уколико је обавеза укинута или уколико је истекло важење обавезе. У случају гдје је постојећа финансијска обавеза замјењена другом обавезом према истом повјериоцу, али под значајно промјењеним условима или уколико су услови код постојеће обавезе значајно измјењени, таква замјена или промјена услова третира се као престанак признавања првобитне обавезе са истовременим признавањем нове обавезе, док се разлика између првобитне и нове вриједности обавезе признаје у билансу успјеха.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

Обезврјеђење потраживања од купаца

Увођењем IFRS 9 дошло је до увођења концепта умањења вриједности финансијских инструмената који се мјере методом амортизационог трошка тако да он сада, осим идентификације и процјене висине насталих кредитних губитака, укључује и идентификацију кредитних губитака који још увијек нису настали, већ Друштво њихов настанак очекује у наредном периоду. Приликом обрачуна исправке вриједности Друштво примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Друштво врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца или других носиоца потраживања и трендова историјских губитака. Обрачун исправке се ради на бази посебног алгорита.

Друштво за потребе накнадног мјерења финансијске имовине која се мјери по амортизационом трошку, на сваки извјештајни датум утврђује да ли је дошло до значајног погоршања ризика дужника, у односу на почетно признавање.

За процјену значајног ризика Друштво користи квантитативне и квалитативне индикаторе, који су дефинисани стандардом и прописани интерном методологијом.

Уколико постоје објективни докази да је дошло до губитка услед обезврјеђења, износ губитка се вреднује као разлика између књиговодствене вриједности средства и његове процијењене надокнадиве вриједности. Процијењена надокнадива вриједност је садашња вриједности будућих токова готовине дисконтована првобитном ефективном каматном стопом средства. Обрачун садашње вриједности процијењених будућих токова готовине финансијског средства обезбјеђеног инструментима обезбјеђења, рефлектује токове готовине који могу настати из процеса реализације инструмената обезбјеђења или очекиваних токова готовине који могу настати од прилива из обављања редовне пословне дјелатности дужника. Књиговодствена вриједност средства се смањује коришћењем рачуна исправке вриједности и износ губитка се признаје на терет биланса успеха.

Губици услед обезврјеђења финансијских средстава вреднованих по амортизованом вриједности се евидентирају у билансу успеха. Потраживања и са њима повезана исправка вриједности се у потпуности искњижавају када не постоје реални изгледи да ће средства у будућности бити надокнађена, а у складу са одлуком руководства Друштва.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Друштва врши процјену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу руководства Друштва, износи у овим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Финансијски и оперативни лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на корисника лизинга, преносе у највећој мјери сви ризици и користи који произлазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг.

Друштво као давалац лизинга

Приход по основу оперативног лизинга (приход од ренти/закупа) признаје се примјеном линеарне методе током периода трајања лизинга. Индиректни трошкови настали у преговорима и уговарањем оперативног лизинга додају се књиговодственом износу изнајмљеног средства и признају се на пропорционалној основи током периода трајања лизинга.

Друштво као корисник лизинга

Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се првобитно признају као средства Друштва по садашњој вриједности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

Друштво као корисник лизинга

Плаћање рата лизинга се распоређује између финансијских трошкова и смањења обавеза по основу обавеза лизинга са циљем постизања константне стопе учешћа у неизмиреном износу обавезе. Финансијски расходи се признају одмах у билансу успјеха, осим ако се директно могу приписати средствима која се оспособљавају за употребу, у којем се случају капитализују у складу са општом политиком Друштва о трошковима позајмљивања.

Рате по основу оперативног лизинга се признају као трошак на линеарној основи за вријеме трајања лизинга, осим када постоји нека друга систематска основа која боље одсликава временску структуру трошења економских користи од изнајмљеног средства.

У случају када се одобравају лизинг олакшице, оне улазе у састав оперативног лизинга и признају се као обавеза. Укупна корист од олакшица признаје се као смањење трошкова изнајмљивања на линеарној основи, осим када постоји нека друга систематска основа која боље одсликава временску структуру трошења економских користи од изнајмљеног средства.

3.14. Залихе

Залихе се евидентирају по нижој од набавне вриједности и нето продајне вриједности. Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Набавна вриједност укључује вриједност по факури добављача, транспортне и зависне трошкове.

У току пословне године, залихе робе (нафтних деривата) се евидентирају по продајним цијенама. Продајна цијена у велепродаји и малопродаји је цијена која укључује фактурну цијену добављача, зависне трошкове набавке, порез на додату вриједност и велепродајну, односно малопродајну разлику у цијени. На крају обрачунског периода, њихова вриједност се своди на стварну набавну вриједност путем алокације одређеног дијела разлике у цијени, израчунате на просјечној основи, између набавне вриједности продате робе и робе на залихама.

Алат и инвентар се отписује 100% приликом издавања у употребу.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.15. Стална имовина намијењена продаји

Стална имовина намијењена продаји класификује се као намијењена продаји уколико ће се њихова књиговодствена вриједност повратити у продајној трансакцији прије него континуираном употребом. Овај се услов сматра испуњеним само онда када је продаја врло вјероватна и ако је стално средство (или група намијењена отуђењу) у сваком моменту расположиво за продају у свом садашњем стању.

Руководство Друштва мора уложити напоре да прода таква средства, а очекује се да ће се средства од дате продаје квалификовати за признавање у року од годину дана од датума класификације.

Стална имовина (или групе за отуђење) класификоване као намијењене за продају вреднују се по њиховом претходном књиговодственом износу или по фер вриједности умањеној за трошкове продаје, у зависности од тога која од ове двије вриједности је нижа.

3.16. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију

У складу са важећим Правилником о раду, Друштво је у обавези да исплати отпремнине за одлазак у пензију радницима, и то у висини три нето просјечне плате исплаћене у мјесецима прије пензионисања.

На основу IAS 19 "Примања запослених" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине.

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан биланса стања. У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине на дан 31. децембар 2020. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 4,5% годишње, није пројектован раст зарада, године радног стажа за одлазак у пензију - 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода.

Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан биланса стања, која носи ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, постројења, опреме, и нематеријалних улагања се анализира годишње или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки.

Исправка вриједности потраживања

Приликом обрачуна исправке вриједности Друштво примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Друштво врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца или других носиоца потраживања и трендова историјских губитака. Обрачун исправке се ради на бази посебног алгоритма.

Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса које стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Дугорочне бенефиције за запослене

Трошкови дугорочних бенефиција за запослене се одређују коришћењем актуарске процјене. Она укључује предвиђање дисконтних стопа, будућих повећања плата и будућих стопа флукуације запослених. С обзиром да је ријеч о дугорочним предвиђањима, овакве процјене носе виши ниво неизвјесности.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБА И УЧИНАКА

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембра 2020.	Година која се завршила 31. децембра 2019.
(а) Приходи од продаје робе на домаћем тржишту:		
- приходи од малопродаје	161,595,320	236,423,061
- приходи од veleпродаје	7,314,032	9,097,876
- приходи од продаје сталних средстава намењених продаји	742	-
	<u>168,910,094</u>	<u>245,520,937</u>
(б) Приходи од продаје учинака:		
- у земљи	798,668	879,314
	<u>169,708,762</u>	<u>246,400,251</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Приходи од подстицаја	380,488	-
Приходи од поврата пореза, рефундација одсуства по основу боловања и дотација за запошљавање приправника	127,496	169,272
Приходи од закупнина	78,355	91,739
Приходи од активирања или потрошње робе и учинака	568	654
	<u>586,907</u>	<u>261,665</u>

Остали пословни приходи који за 2020. годину, износе 586,907 ВАМ (2019. година 261,665 ВАМ) се у најзначајнијем износу од 380,488 ВАМ односе на приходе по основу средстава одобрених од стране Владе Републике Српске, а у циљу санирања посљедица пандемије Covid-19 као и у циљу подстицаја за повећање плата запослених.

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Трошкови резервних дијелова	93,502	84,527
Трошкови материјала	534,749	492,518
Трошкови горива	186,915	227,495
Трошкови енергије	728,853	709,756
	<u>1,544,019</u>	<u>1,514,296</u>

8. ТРОШКОВИ БРУТО ЗАРАДА, БРУТО НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Трошкови нето зарада и накнада зарада	6,243,300	5,996,561
Порези и доприноси на зараде	3,501,381	3,359,376
Накнаде за топли оброк	1,459,419	1,529,350
Накнаде за превоз радника	272,295	287,482
Дневнице за службена путовања	998	4,965
Регрес	1,030,632	921,427
Отпремнине	125,115	122,383
Остали лични расходи и накнаде	92,606	104,975
	<u>12,725,746</u>	<u>12,326,519</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Трошкови одржавања	1,505,053	1,706,612
Трошкови закупнина	634,662	659,181
Трошкови рекламе и пропаганде	369,083	314,454
Трошкови транспортних услуга	131,691	12,507
Трошкови интернета и услуга брзог слања података	107,555	105,817
Трошкови ПТТ услуга	59,134	183,519
Трошкови комуналних услуга	149,419	151,763
Накнада за кориштење ауто-пута	3,305	4,707
	<u>2,959,902</u>	<u>3,138,560</u>

Трошкови закупнина, који за пословну 2020. годину, износе 634,662 ВАМ, у најзначајнијем износу од 395,190 ВАМ односе се на трошкове закупа девет бензинских станица које Друштво изнајмљује од повезаног правног лица Оптима Група д.о.о. Бања Лука.

10. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Судски спорови (напомена 27)	97,792	-
Бенефиције за запослене (напомене 3.13 и 27)	6,759	15,214
Остала резервисања	2,574	131,220
	<u>107,125</u>	<u>146,434</u>

11. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Трошкови централизованих услуга	445,505	173,384
Трошкови непроизводних услуга	152,647	266,753
Трошкови контроле квалитета горива	114,455	113,840
Трошкови репрезентације	38,031	39,834
Премије осигурања	134,970	144,917
Трошкови платног промета	328,093	530,600
Трошкови чланарина	15,000	15,000
Трошкови такси	54,838	48,675
Остали нематеријални трошкови	59,683	68,190
	<u>1,343,222</u>	<u>1,401,193</u>

Трошкови централизованих услуга, који за пословну 2020. годину, износе 445,505 ВАМ, односе се на трошкове поступака набавке, маркетинга, правних услуга, финансијских услуга које у име Друштва обавља повезано правно лице Оптима Група д.о.о. Бања Лука.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

12. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31.децембра 2020	У ВАМ Година која се завршила 31.децембра 2019
Позитивне курсне разлике (напомена 28)	2,014,644	-
Приходи од камата	34,051	220,224
Позитивне курсне разлике	552	91
	<u>2,049,247</u>	<u>220,315</u>

Финансијски приходи који за 2020. годину, износе 2,049,247 ВАМ, у најзначајнијем износу од 2,014,644 ВАМ представљају позитивне курсне разлике настале по основу обрачуна кредитних обавеза (напомена 28) уговорених у иностраној валути руска рубља (RUB).

13. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31.децембра 2020	У ВАМ Година која се завршила 31.децембра 2019
Камате основу кредита од повезаних правних лица	367,682	1,146,558
Негативне курсне разлике повезана правна лица	-	1,166,955
Камате од других правних лица	51,531	11,443
Поврат дисконта репрограмираних обавеза	-	134,341
Негативне курсне разлике	7,212	7,238
	<u>426,425</u>	<u>2,466,535</u>

14. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Наплаћени исправљени пласмани и потраживања	2,787,644	79,151
Приходи од укидања краткорочних резервисања	610,110	-
Вишкови	297,028	656,235
Добици од продаје некретнина, постројења и опреме	1,045	59
Остали приходи	168,080	500,015
	<u>3,863,907</u>	<u>1,235,460</u>

15. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Губици по основу расходања сталних средстава	115,794	18,223
Мањкови	82,658	226,651
Исправка вриједности потраживања	84,751	424,467
Кало, растур и лом залиха	209,050	250,781
Трошкови судских спорова	4,835	20,112
Накнаде штете трећим лицима	69,137	392
Остали расходи	256,068	366,840
	<u>822,293</u>	<u>1,307,466</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

16. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ

	Година која се завршила 31. децембра 2020.	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019.
Усклађивање вриједности финансијске имовине (напомена 23)	1,741,212	169,746
Усклађивање вриједности сталне имовине	6,358	-
Обезвређење остале имовине	3,607	3,361
	<u>1,751,177</u>	<u>173,107</u>

17. НЕМАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА

	Нематеријална средства	Нематеријална средства у припреми	У ВАМ Укупно
Набавна вриједност			
Стање 1. јануар 2019. године	1,509,969	155,000	1,664,969
Активирања и преноси	-	6,400	6,400
Отпис	(633)	-	(633)
Пренос на земљишта	(46,300)	-	(46,300)
Стање, 31. децембар 2019. године	<u>1,463,036</u>	<u>161,400</u>	<u>1,624,436</u>
Набавке у току године	-	31,663	31,663
Активирања и преноси	38,063	(38,063)	-
Отпис	(24,824)	-	(24,824)
Стање, 31. децембар 2020. године	<u>1,476,275</u>	<u>155,000</u>	<u>1,631,275</u>
Исправка вриједности			
Стање 1. јануар 2019. године	116,579	155,000	271,579
Амортизација за текућу годину	30,640	-	30,640
Отпис	(633)	-	(633)
Стање, 31. децембар 2019. године	<u>146,586</u>	<u>155,000</u>	<u>301,586</u>
Амортизација за текућу годину	32,292	-	32,292
Отпис	(24,695)	-	(24,695)
Стање, 31. децембар 2020. године	<u>154,183</u>	<u>155,000</u>	<u>309,183</u>
Садашња вриједност			
31. децембар 2020. године	<u>1,322,092</u>	<u>-</u>	<u>1,322,092</u>
31. децембар 2019. године	<u>1,316,450</u>	<u>6,400</u>	<u>1,322,850</u>

Нематеријална средства Друштва, исказана су у износу од 1,322,092 ВАМ, на дан 31. децембра 2020. године, и у најзначајнијем износу од 1,277,910 ВАМ представљају вриједност трајног кориштење земљишта.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

18. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

						У ВАМ
	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвестиц ионе некретнине	Средства у припреми	Укупно
Набавна вриједност						
1. јануар 2019	17,637,630	61,708,628	22,640,582	596,208	512,261	103,095,309
Набавке	-	-	-	-	834,659	834,659
Активирања	-	236,744	667,691	-	(904,435)	-
Отпис	(8,630)	(363,549)	(33,371)	-	-	(405,550)
Пренос на залихе	-	-	(410,209)	-	-	(410,209)
Остало	46,300	-	9,469	-	-	55,769
Стање, 31. децембар 2019.	<u>17,675,300</u>	<u>61,581,823</u>	<u>22,874,162</u>	<u>596,208</u>	<u>442,485,00</u>	<u>103,169,978</u>
Набавке у току године	-	-	-	-	3,723,443	3,723,443
Активирања	2,227	2,462,798	1,252,070	0	(3,717,095)	-
Донос са залиха	-	101,703	-	-	-	101,703
Продаја	-	(20,031)	(4,747)	-	-	(24,778)
Пренос на залихе	-	(122,075)	(548,707)	-	-	(670,782)
Отпис	-	(638,635)	(544,077)	-	-	(1,182,712)
Остало	-	-	16,107	-	(30,731)	(14,624)
Стање, 31. децембар 2020.	<u>17,677,527</u>	<u>63,365,583</u>	<u>23,044,808</u>	<u>596,208</u>	<u>418,102</u>	<u>105,102,228</u>
Исправка вриједности						
1. јануар 2019	-	26,488,703	13,713,156	-	-	40,201,859
Амортизација	-	1,691,222	1,825,596	-	-	3,516,818
Пренос на залихе	-	-	(280,967)	-	-	(280,967)
Отпис	-	(293,306)	(20,670)	-	-	(313,976)
Остало	-	-	4,835	-	-	4,835
Стање, 31. децембар 2019.	<u>-</u>	<u>27,886,619</u>	<u>15,241,950</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>43,128,569</u>
Амортизација	-	1,703,857	1,636,730	-	-	3,340,587
Пренос на залихе	-	(119,307)	(538,448)	-	-	(657,755)
Продаја	-	(17,706)	(4,103)	-	-	(21,809)
Отпис	-	(556,218)	(528,993)	-	-	(1,085,211)
Остало	-	2,210	13,629	-	-	15,839
Стање, 31. децембар 2020.	<u>-</u>	<u>28,899,455</u>	<u>15,820,766</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>44,720,221</u>
Садашња вриједност						
31. децембар 2020. године	<u>17,677,527</u>	<u>34,466,128</u>	<u>7,224,042</u>	<u>596,208</u>	<u>418,102</u>	<u>60,382,007</u>
31. децембар 2019. године	<u>17,675,300</u>	<u>33,695,204</u>	<u>7,632,212</u>	<u>596,208</u>	<u>442,485</u>	<u>60,041,409</u>

На дан 31. децембра 2020. године не постоје ограничења власништва над некретнинама, постројењима и опремом Друштва, као ни уписаних хипотека или било којих других терећења имовине у корист трећих лица.

Фер вредност инвестиционе имовине Друштва на дан 31. децембра 2020. године, заснована је на основу процјене вриједности која је извршена са стањем на дан 31. децембра 2018. године од стране независног проценитеља који није повезан са Друштвом. Процјена реализована у складу са међународним стандардима вредновања. Фер вриједност је утврђена на основу приступа директног поређења продајних цијена и метода дисконтованих новчаних токова (приносни приступ). При процјени фер вриједности својстава, највиша и најбоља употреба својстава је њихова тренутна употреба. Током године није дошло до промене технике вредновања.

19. ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
<i>(а) Дугорочни кредити:</i>		
- Дати стамбени кредити запосленима	912,788	1,396,855
Минус:	-	(426,151)
текуће доспјеће		
исправка вриједности	(912,788)	(756,877)
	<u>-</u>	<u>213,827</u>
<i>(б) Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат:</i>		
-улагања у акције Рафинерија уља а.д., Модрича	6,733,737	6,733,737
исправка вриједности-свођење на фер вриједност	(5,459,031)	(1,422,460)
	<u>1,274,706</u>	<u>5,311,277</u>
<i>(в) Хартије од вриједности које се држе до доспјећа (обвезнице Републике Српске)</i>	5,098	5,098
Укупно	<u>1,279,804</u>	<u>5,530,202</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

19. ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ (наставак)

(б) Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат

На дан 31. децембар 2020. године, Друштво је власник 26,556,383 акције, односно 13.050646 % укупног капитала повезаног лица Рафинерија Уља а.д. Модрича (31. децембра 2019. године – 26,556,383 акције, односно 13.050646%). Друштво је на дан 31. децембра. 2020 год. извршило свођење односно вредновање акција у пословним књигама на тржишну/ берзанску цијену од 0.048 ВАМ по акцији, приликом чега је остварен нереализовани губитак у износу од 4,036,571 ВАМ.

Напомена: Податак о количини те процентуалном учешћу у укупном капиталу на дан израде Нота потврђује Извод о стању на рачуну и Потврда о власништву на хартијама од вриједности издана од стране Централног регистра хартија од вриједности Бањалука на дан 31. децембар 2020 год.

20. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Роба у малопродаји	9,220,805	10,768,855
Материјал и резервни дијелови	189,030	211,357
Основна средства намењена продаји	<u>731,815</u>	<u>849,782</u>
	<u>10,141,650</u>	<u>11,829,994</u>

Основна средства намијењена продаји, која су на дан 31. децембра 2020. године, исказана у износу од 731,815 ВАМ, у најзначајнијем износу од 609,580 ВАМ, односе се на грађевинске објекте намијењене продаји, за које постоји тржиште и за које Друштво активно спроводи активности на продаји, а на основу усвојеног плана активности.

21. КУПЦИ

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Купци:		
- у земљи	10,729,811	13,585,402
- у иностранству	132,466	153,079
- повезана правна лица (напомена 33)	<u>35,391</u>	<u>305,856</u>
	<u>10,897,668</u>	<u>14,044,337</u>
Минус: Исправка вриједности потраживања:		
- у земљи	(5,919,407)	(4,534,249)
- повезана правна лица	(8,952)	-
- купци у иностранству	<u>(18,022)</u>	<u>-</u>
	<u>(5,946,381)</u>	<u>(4,534,249)</u>
	<u>4,951,287</u>	<u>9,510,088</u>

Старосна структура потраживања од купаца на дан 31. децембар 2020. године, 31. децембар 2019. године, је сљедећа:

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
0-30 дана	5,704,951	7,157,289
31-60 дана	596,850	992,501
61-120 дана	70,998	770,885
121-180 дана	78,925	239,874
181-270 дана	59,964	150,631
271-360 дана	49,029	56,893
преко 361 дана	<u>4,336,951</u>	<u>4,676,264</u>
	<u>10,897,668</u>	<u>14,044,337</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

21. КУПЦИ (наставак)

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 31. децембра 2020. године износе 10,897,668 ВАМ. Друштво је примијенило поједностављени приступ у признавању губитака за цјелокупни период трајања за потраживања од купаца и остала потраживања која не садрже значајну компоненту финансирања, груписањем различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака. Према наведеном моделу, очекивани кредитни губитак одређен је на основу анализе сваког појединачног потраживања из одређене групе, вјероватноће настанка неизвјесности наплате потраживања у складу са кашњењем, очекиваног губитка, износа који је под ризиком, и очекиваних кредитних губитака. Такође Друштво је у свом моделу користило "Moody's Investors Service - Annual Default Study: Corporate Default and Recovery Rates", као извор података за одређивање ризика код појединих група купаца.

Укупна исправка вриједности потраживања на дан 31. децембра 2020. године износи 5,946,381 ВАМ и представља 55% укупне бруто вриједности потраживања од купаца. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у *Напомени 23* уз финансијске извјештаје. Просјечан период наплате потраживања од купаца у години која се завршила на дан 31. децембра 2020. године је био 15 дана (за годину која се завршила на дан 31. децембра 2019. године 14 дана).

22. ДРУГА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Потраживања од државних органа и институција	2,116,634	1,466,484
Потраживања од запослених по основу мањкова и штета	1,789,612	1,786,189
Потраживања за камату	170,273	170,273
Потраживања за преплаћене порезе	202,691	207,525
Остала потраживања од запослених	18,093	18,865
Потраживања за накнаду штете	42,988	42,988
Остала краткорочна потраживања	361,151	361,151
	<u>4,701,442</u>	<u>4,053,475</u>
<i>Минус: Исправка вриједности:</i>		
- Потраживања за камату	(167,331)	(167,331)
- Потраживања од запослених	(1,806,645)	(1,678,557)
- Осталих потраживања	(1,965,738)	(326,146)
	<u>(3,939,714)</u>	<u>(2,172,034)</u>
	<u>761,728</u>	<u>1,881,441</u>

Потраживања од државних органа и институција на дан 31.12.2020. године износе бруто 2,116,634 ВАМ, и највећим дијелом у износу од 2,053,310 ВАМ се односе на потраживања по основу продаје регресираних нафтних деривата купцима на територији Републике Српске (31. децембар 2019. године износ од 1,466,484 ВАМ).

23. ИСПРАВКЕ ВРИЈЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА

	Дугорочни пласмани (напомена 19)	Купци (напомена 21)	Остала Потраживања (напомена 22)	Краткорочни пласмани	Укупно
1. јануар 2020.	(2,179,337)	(4,534,249)	(2,172,034)	(273,811)	(9,159,431)
Ефекат прве примјене IFRS 9	(213,827)	(3,394,383)	(926,591)	(152,149)	(4,686,950)
Додатна исправка у току године на терет резултата	(47,648)	(716,510)	(950,003)	(27,051)	(1,741,212)
Наплаћена исправљена потраживања у корист прихода	86,565	2,585,526	106,203	9,350	2,787,644
Усклађивање фер вриједности преко осталог резултата	(4,036,571)	-	-	-	(4,036,571)
Остало	18,999	113,235	2,711	-	134,945
31. децембар 2020.	<u>(6,371,819)</u>	<u>(5,946,381)</u>	<u>(3,939,714)</u>	<u>(443,661)</u>	<u>(16,701,575)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

24. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Жиро рачуни код пословних банака	8,856,821	6,982,533
Девизни рачуни код пословних банака	86,136	184,798
Благајне ВАМ	637,370	865,994
Благајн страних валута	46,347	61,240
Остала новчана средства	126,965	241,233
	<u>9,753,639</u>	<u>8,335,798</u>

25. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Унапријед плаћени трошкови	172,628	107,835
Остала активна временска разграничења	273,491	237,804
	<u>446,119</u>	<u>345,639</u>

26. КАПИТАЛ

Акцијски капитал

Структура акцијског капитала Друштва, према књизи акционара коју Друштво води код Централног регистра хартија од вриједности а.д., Бања Лука, на дан 31. децембар 2020. и 31. децембра 2019. године је била сљедећа:

	31. децембар 2020	%	31. децембар 2019	%
ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	3,207,420	80.00	3,207,420	80.00
Остали акционари	801,854	20.00	801,854	20.00
	<u>4,009,274</u>	<u>100</u>	<u>4,009,274</u>	<u>100</u>

Акције Друштва се котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Берзанска вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2020. године износи 0.62 ВАМ Добитак/губитак по акцији је приказан у напмени 34 уз ове финансијске извјештаје.

Приватизација Друштва

Дана 2. фебруара 2007. године Влада Републике Српске ("Влада РС"), потписала је Уговор о куповини и продаји акција Друштва (80% укупног акцијског капитала Друштва) са предузећем ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација ("Купац"). Поред акција Друштва, Уговором о куповини и продаји акција ("Уговор") су продате и акције Друштва Рафинерија угља а.д., Модрича и Рафинерија нафте Брод а.д., Брод.

Уговором је дефинисано да ће Купац обезбиједити исплату Влади РС у износу од 141,797,675 ВАМ (еквивалент 72,500,000 EUR) на име преузетих обавеза Друштва које су биле предмет купопродаје према Уговору, а да ће Влада РС, без накнаде, измирити све обавезе Друштва које су биле предмет купопродаје, које превазилазе уговором дефинисани износ од 141,797,675 ВАМ.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

26. КАПИТАЛ (наставак)

Након добијања одобрења свих надлежних институција Републике Српске и Босне и Херцеговине, дана 25. јануара 2008. године извршена је и регистрација промјене власничке структуре Друштва у Основном суду у Бањој Луци (Рјешење број 1-10073-00), а на основу књиге акционара на дан 18. септембра 2007. године.

Остали капитал

Остали капитал Друштва износи 7,429,455 ВАМ, и цјелокупно се односи на остали капитал формиран у складу са Међународним рачуноводственим стандардом (IAS) 1 "*Презентација финансијских извјештаја*", којим се предвиђа да промјене на капиталу у облику контрибуције већинског власника капитала Друштва или повезаних друштава која заједно са већинским власником наступају као власници, књиговодствено евидентирају на позицијама осталог капитала.

Наведени остали капитал је формиран у току 2013. и 2015. године, и то на основу остварених повољнијих услова кредитирања и бескаматног продужења рока поврата дијела припадајућих камата, а на основу измјене уговорних обавеза између Друштва и кредитора (већинског власника матичног друштва - ОАО "Зарубежнефт" Москва, Руска Федерација), који наступа као већински власник Друштва.

Током 2013. године, извршено је пролонгирање поврата главнице кредитних обавеза по основу два кредита (напомена 28., а1, а2 и б), укупног износа 12,295,825 ВАМ, и то на начин да је рок поврата продужен до 4. октобра 2027. године, уз смањење постојеће каматне стопе испод тржишних услова (1% годишње). Паралелно са главницом, извршено је и пролонгирање поврата припадајућег дијела доспјеле камате укупног износа 2,055,662 ВАМ (напомена 28), и то до 4. октобра 2027. године, бескаматно. Приликом евидентирања ефеката наведене трансакције Друштво је евидентирало остали капитал у износу од 6,322,945 ВАМ.

Дана 26. фебруара 2015. године, са кредитором, већинским власником матичног друштва - ОАО "Зарубежнефт" Москва, потписани су додатни анекси на већ постојеће измјенене уговоре о кредитима (напомена 28), са дефинисаним важењем истих од 1. јануара 2015. године. Наведеним анексима, доспјеле обавезе по кредитима проглашене су бескаматним, са новом валутном клаузулом дефинисаном у Руским рубљама Услед новоуговорених повољнијих услова кредитирања, Друштво је евидентирало ефекат свођења на тржишну (фер) вриједност обавеза као дио Осталог капитала у износу од 1,106,510 ВАМ.

Ревалоризационе резерве

Ревалоризационе резерве које на дан 31. децембар 2020. године износе 27,657,605 ВАМ, односе се на резерве настале као позитивни ефекти интерне процјене вриједности нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме из 2002. године, као и на ефекте процјене фер вриједности некретнина, постројења и опреме Друштва са стањем на дан дан 1. јануара 2011. године и 31. децембра 2012. године и 31. децембра 2017. године (напомена 3.7 и 3.10.) и корекције процјене у складу са Анексом број. 1 Уговора о процјени број: 15008/17 од 31.12.2017. године.

Ревалоризационе резерве од инвестиција

Ревалоризационе резерве од инвестиција које на дан 31. децембар 2020. године износе 5,459,031 ВАМ представљају негативне ефекте промјене процијењене вриједности финансијске имовине расположиве за продају, а које је Друштво признало на основу утврђене процијењене вриједности финансијске имовине расположиве за продају на дан састављања финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

27. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Резервисања за бенефиције запослених	215,264	208,505
Резервисања за судске спорове	97,792	-
	<u>313,056</u>	<u>208,505</u>

Кретања на дугорочним резервисањима у пословној 2020. и 2019. години су била сљедећа:

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Стање почетак периода	208,505	-
Актуарски обрачун бенефиције за запослене, (напомена 10)	6,759	208,505
Резервисања за судске спорове (напомена 10)	97,792	-
Стање крај периода	<u>313,056</u>	<u>208,505</u>

28. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
<i>Дугорочне уговорене обавезе:</i>		
- дугорочни кредити повезана правна лица	5,345,148	6,718,791
- дугорочне камате повезана правна лица	1,063,542	1,336,861
	<u>6,408,690</u>	<u>8,055,652</u>

Дугорочне обавезе према повезаним правним лицима по основу дугорочних кредита, које на дан 31. децембра 2020. године, износе 5,345,148 ВАМ, односе се на обавезе по главници по основу два Уговора о кредиту:

а) Дана 8. децембра 2008. године, Друштву је одобрен кредит до износа од 7,823,320 ВАМ (еквивалент EUR 4,000,000) од стране повезаног лица ОАО "Зарубежнефт" Москва, Руска Федерација са каматном стопом 6М EURIBOR+5% годишње.

Допунском сагласношћу доспијеће главнице је одређено на дан 4. октобар 2027. године, док је каматна стопа смањена на 1% годишње. Дана 26. фебруара 2015. године, потписан је додатни анекс, којим су напријед наведене кредитне обавезе проглашене бескаматним, са дефинисаном валутном клаузулом у руским рубљама.

Друштво је на основу IFRS 9 извршило нови обрачун амортизоване вриједности дугорочне обавезе методом ефективне каматне стопе, те је амортизована вриједност главнице на дан 31. Децембра 2020. године у пословним евиденцијама Друштва износила 4,050,903 ВАМ. Такође, допунском сагласношћу је и доспијеће текуће камате, која је доспијевала на плаћање 25. децембра 2013. године, бескаматно пролонгирано до 4. октобра 2027. године. Обавеза по основу камате која је наведеном допунском сагласношћу пролонгирана за наплату у 2027. години, је у пословним евиденцијама Друштва евидентирана као дугорочна обавеза по основу камата и њена амортизована вриједност методом ефективне каматне стопе на дан 31. децембар 2020. износи 1,036,533 ВАМ.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

28. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

б) Дана 14. септембра 2010. године Друштву је одобрен кредит до износа од 2,933,745 ВАМ (еквивалент EUR 1,500,000) од стране повезаног лица ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација, са каматном стопом 5.5% годишње. Кредит је намијењен реконструкцији и развоју мреже бензинских станица у Републици Српској. Допунском сагласношћу доспијеће главнице је одређено на дан 4. октобар 2027. године, док је каматна стопа смањена на 1% годишње. Дана 26. фебруара 2015. године, потписан је додатни анекс, којим су напријед наведене кредитне обавезе проглашене бескаматним, са дефинисаном валутном клаузулом у руским рубљама. Друштво је на основу IFRS 9 извршило обрачун амортизоване вриједности дугорочне обавезе методом ефективне каматне стопе, те је амортизована вриједност главнице на дан 31. децембар 2020. године у пословним евиденцијама Друштва износила 1,294,245 ВАМ. Такође, допунском сагласношћу је и доспијеће текуће камате, која је доспијевала на плаћање 25. децембра 2013. године, бескаматно пролонгирано до 4. октобра 2027. године. Обавеза по основу камате која је наведеном допунском сагласношћу пролонгирана за наплату у 2027. години, је у пословним евиденцијама Друштва евидентирана као дугорочна обавеза по основу камата и њена амортизована вриједност методом ефективне каматне стопе на дан 31. децембар 2020. износи 27,009 ВАМ.

Рочност доспијећа отплата дугорочних обавеза је у складу са уговорима је након 5 година у односу на биланс стања 31. децембра 2020. године, односно са роком доспијећа у 2027. години.

29. ДОБАВЉАЧИ

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Добављачи:		
- повезана правна лица (напомена 33)	47,101,708	47,190,303
- у земљи	4,646,897	4,195,011
- у иностранству	107,292	82,727
	<u>51,855,897</u>	<u>51,468,041</u>

Обавезе према добављачима су некаматносне. Друштво редовно измирује своје обавезе према добављачима. Друштво има политике управљања финансијским ризицима како би осигурало да се обавезе плаћају у уговореним роковима.

Старосна структура обавеза према добављачима 31. децембар 2020. године, 31. децембра 2019. године сљедећа:

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
0-30 дана	9,987,248	10,136,143
31-60 дана	959,248	1,405,890
61-120 дана	431,887	1,399,689
121-180 дана	122,048	8,274,882
181-270 дана	31,922	30,013,499
271-360 дана	171,948	3,520
преко 361 дана	40,151,596	234,418
	<u>51,855,897</u>	<u>51,468,041</u>

Просјечни период плаћања обавеза добављачима на дан 31. децембра 2020. године је је 73 дана (2019. година - 74 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

30. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Обавезе за зараде и накнаде зарада	555,767	547,938
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	441,917	441,221
Обавезе за порезе, царине и дажбине на терет трошкова	106,583	159,013
Обавезе по основу пореза на добит	265,019	829,310
Обавезе по основу уговора о дјелу	1,948	2,948
Остале обавезе	133,022	62,017
	<u>1,504,256</u>	<u>2,042,447</u>

31. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ПВР

	У ВАМ	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Краткорочна резервисања	846,738	2,717,333
Унапријед обрачунати расходи периода	13,047	24,331
Разграничене улазне и излазне авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ	5,424	6,537
Остала пасивна временска разграничења	65,734	40,823
	<u>930,943</u>	<u>2,789,024</u>

Краткорочна резервисања која на дан 31. децембра 2020. године износе 846,738 ВАМ, у најзначајнијем износу од 527,140 ВАМ, представљају резервисања по основу неискориштеног дијела попушта који су купци Друштва остварили до 31. децембра 2020. године. Наиме, у оквиру своје пословне и продајне политике, Друштво је омогућило купцима који посједују потрошачку картицу лојалности да за одређени износ трансакција остварених у Друштву, купац остварује право на попуст приликом будуће куповине у виду прикупљања бодова. Друштво је својим интерним правилима дефинисало прагове остварења попушта у зависности од прикупљених бодова, као и висине попушта који купац добија за одређени број бодова. Финансијски износ прикупљених бодова, односно припадајући попуст који су купци остварили до дана 31. децембра 2020. године, а исти нису искористили до наведеног датума услед могућности искориштења попушта до дана 31. јануара 2020. године, Друштво је признало као разграничење прихода, уз истовремено умањење прихода од продаје у 2020. години у наведеном износу.

32. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембра 2020	Година која се завршила 31. децембра 2019
а) Текући порез на добитак Друштва	<u>(265,019)</u>	<u>(829,310)</u>
б) Одложени порези: – Смањење /Повећање одложених пореских средстава и обавеза преко биланса успјеха	<u>237,572</u>	<u>106,716</u>
	<u>(27,447)</u>	<u>(722,594)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

32. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе:

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембра 2020	Година која се завршила 31. децембра 2019
<i>Добитак, прије опорезивања</i>	2,291,911	4,792,695
Порез на добитак по стопи од 10%	229,191	479,269
Порески ефекат расхода/прихода који нису признати код одређивања опорезиве добити	35,828	350,041
<i>Порез на добитак</i>	265,019	829,310

в) Одложене пореске обавезе

	У ВАМ	
	31. децембра 2020	31. децембра 2019
Привремене разлике на некретнинама и опреми:		
1. јануар почетак периода	1,662,346	1,762,820
Привремене разлике за трошкове амортизације	(18,477)	(82,553)
Отпис и продаја основних средстава	(86,496)	(17,921)
Крај периода	1,557,373	1,662,346

г) Одложена пореска средства

	У ВАМ	
	31. децембра 2020	31. децембра 2019
Стање, 1. јануар	19,360	13,126
<i>Привремене разлике пореске и рачуноводствене евиденције исправке вриједности потраживања од купаца</i>	132,599	6,243
Стање, крај године	151,959	19,360

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

33. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У нормалним условима пословања, Друштво остварује трансакције са повезаним лицима. Стања на крају године, која произилазе из трансакција са повезаним лицима, укључена у овим финансијским извјештајима су сљедећа:

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
БИЛАНС СТАЊА		
АКТИВА		
а) Потраживања од купаца (напомена 21):		
- Рафинерија нафте а.д., Брод	3,124	-
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	32,267	305,856
- Исправка вриједности потраживања	(8,952)	-
	<u>26,439</u>	<u>305,856</u>
Укупно потраживања	<u>26,439</u>	<u>305,856</u>
ПАСИВА		
а) Обавезе по дугорочним кредитима (напомена 28):		
-ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	(5,345,148)	(6,718,791)
б) Обавезе по дугорочним каматама (напомена 28):		
- ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	(1,063,542)	(1,336,861)
в) Обавезе према добављачима (напомена 29):		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	(47,098,497)	(47,181,049)
- ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	(4,118)	(1,901)
- Рафинерија нафте а.д., Брод	(2,093)	(7,352)
	<u>(47,104,708)</u>	<u>(47,190,302)</u>
Укупно обавезе	<u>(53,513,398)</u>	<u>(55,245,954)</u>
Обавезе, нето	<u>(53,486,959)</u>	<u>(54,940,098)</u>
	Година која се завршила 31. децембра 2020.	Година која се завршила 31. децембра 2019.
БИЛАНС УСПЈЕХА		
ПРИХОДИ		
а) Приходи од продаје робе:		
- Рафинерија нафте а.д., Брод	27,061	46,328
- Рафинерија уља а.д., Модрича	16,262	28,510
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	105,465	70,977
б) Приходи од продаје услуга:		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	585	1,025
в) Наплаћена исправљена потраживања и финансијски приходи		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	66,981	-
- ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	2,014,644	-
Укупно приходи	<u>2,230,998</u>	<u>146,840</u>
РАСХОДИ		
а) Набавна вриједност робе:		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	(123,510,207)	(188,491,962)
- Рафинерија уља а.д., Модрича	-	(7,630)
	<u>(123,510,207)</u>	<u>(188,499,592)</u>
б) Оперативни, остали и финансијски расходи		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	(952,259)	(671,540)
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва	-	(7,402)
- ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	(399,928)	(17,183)
- Рафинерија нафте а.д., Брод	(3,807)	-
- Рафинерија уља а.д., Модрича	-	(6,285)
	<u>(1,355,994)</u>	<u>(702,410)</u>
в) Расходи од исправке вриједности потраживања		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	(4,847)	-
- Рафинерија нафте а.д., Брод	(424)	-
- Рафинерија уља а.д., Модрича	(329)	-
	<u>(5,600)</u>	<u>-</u>
Укупно расходи	<u>(124,871,801)</u>	<u>(189,202,002)</u>
Расходи, нето	<u>(122,640,803)</u>	<u>(189,055,162)</u>
Трошкови бруто личних примања кључног руководећег особља	(580,326)	(589,437)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Година која се завршила 31 децембра 2020. године

33. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Трансакције са повезаним лицима су вредноване под истим или сличним комерцијалним условима као и трансакције са другим правним лицима. Кључно руководеће особље не прима накнаде за додатне дугорочне бенефиције, односно бенефиције по престанку запослења, осим бенефиција објелодањених у намени 3.13.

34. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	Година која се завршила 31. децембра 2020	У ВАМ Година која се завршила 31. децембра 2019
Добитак обрачунског периода	2,264,464	4,070,101
Просјечан пондерисан број издатих акција	4,009,274	4,009,274
Добитак по акцији (основни и разријеђени)	0.5648	1.0151

35. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Судски спорови

Износ спорова у којима се Друштво појављује као тужена страна износи 3,026,211 ВАМ. На дан 31. децембра 2020. године, формирана резервисања по овом основу изnose 283,596 ВАМ. Руководство Друштва користи услуге своје правне службе, као и екстерно ангажованих правних савјетника, те на основу процјене о исходу спорова покренутих против Друштва, сматра да су призната резервисања адекватна и да одражавају све потенцијалне ризике и штетне догађаје који могу настати по Друштво. Поред наведеног, износ потраживања за која је Друштво покренуло судске спорове у циљу наплате истих, на дан 31. децембра 2020. године, износи 4,668,804 ВАМ.

Дате гаранције по основу кредитних задужења повезаног правног лица

На дан 31. децембар 2020. године, Друштво се не појављује као гарант трећим странама у циљу обезбјеђивања евентуалних инструмената обезбјеђења по кредитним средствима.

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

36.1. Управљање капиталом

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Друштва. Управни одбор Друштва разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и увјерења да ће Друштво бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита акционара, преко оптимизације дуга и капитала.

Структура капитала Друштва укључује кредите (објашњено у намени 28), готовину и готовинске еквиваленте и капитал који се састоји од акцијског капитала, осталог капитала, резерви и акумулираног губитка. Управни одбор Друштва прегледа структуру капитала по потреби. На основу тог прегледа Друштво уравни тежава структуру капитала преко нових дугорочних инвестиција, као и узимања нових кредита или откупа постојећих. Цјелокупна стратегија Друштва за управљање капиталом је непромјењена. Не постоје никакви екстерно наметнути захтјеви по питању адекватно капитала Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

36.1. Управљање капиталом (наставак)

Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају периода били су сљедећи:

	31. децембар 2020.	У ВАМ 31. децембар 2019.
Задуженост (а)	6,408,690	8,055,652
Готовина и готовински еквиваленти	<u>(9,753,639)</u>	<u>(8,335,798)</u>
<i>Нето готовина</i>	<u>(3,344,949)</u>	<u>(280,146)</u>
Капитал (б)	<u>26,286,712</u>	<u>32,745,768</u>
<i>Рацио укупног нето новца према капиталу</i>	<u>(12.72)</u>	<u>(0.86)</u>

(а) Дуговање се односи на дугорочне кредите, као и текућа доспијећа дугорочних обавеза,

(б) Капитал укључује акцијски капитал, остали капитал, резерве и акумулирани губитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике и усвојена начела, укључујући критеријум за признавање, основе мјерења и основе признавања прихода и расхода за сваку категорију финансијске имовине, финансијских обавеза и капитала, детаљније су објашњене у напмени 3 уз финансијске извјештаје.

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	31. децембар 2020	У ВАМ 31. децембар 2019
Финансијска имовина		
Фер вриједност по амортизованом трошку	15,466,654	20,093,495
Фер вриједност кроз остали укупни резултат	<u>1,274,706</u>	<u>5,311,277</u>
	<u>16,741,360</u>	<u>25,404,772</u>
Финансијске обавезе - по амортизованој вриједности	<u>(58,264,817)</u>	<u>(59,524,483)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

36.1. Управљање капиталом (наставак)

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима (наставак)

Као што је објелодањено у напомени 2 ових финансијских извјештаја од 1. јануара 2020. године, Друштво примјењује IFRS 9 Финансијски инструменти, који замјењује IAS 39 Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање.

У сљедећој табели су приказане категорије финансијских инструмената према IFRS 9, у поређењу са категоризацијом која је била у примјени у складу са IAS 39:

Категорије финансијских инструмената

Финансијски инструмент и	Категорије финансијских инструмената		У ВАМ на дан 31. децембар 2019.	У ВАМ на дан 1. јануар 2020.
	IAS 39	MSFI 9	IAS 39	MSFI 9
Финансијска имовина	Кредити и потраживања	Финансијска имовина која се накнадно мјери по амортизованом трошку	9,510,088	6,115,705
Кредити и потраживања			1,881,441	954,851
Кредити и потраживања	Кредити и потраживања	Финансијска имовина која се накнадно мјери по амортизованом трошку	152,340	190
Готовина и готовински еквиваленти	Готовина и готовински еквиваленти	Финансијска имовина која се накнадно мјери по амортизованом трошку	8,335,798	8,335,798
- фер вриједност кроз остали укупан резултат	ХоВ расположиве за продају	фер вриједност кроз остали укупан резултат	5,530,202	5,316,375
Укупно			25,409,869	20,722,919
Финансијске обавезе по амортизованом трошку	Финансијске обавезе по амортизованом трошку	Финансијске обавезе по амортизованом трошку	59,524,483	59,524,483

36.2. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Друштво је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику.

Управљање ризицима у Друштву је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

36.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

Друштво не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди. Током 2020. године, Друштво није вршило трговање финансијским инструментима.

(1) Тржишни ризик

(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Друштво обавља у страним валутама, руководство Друштва сматра да Друштво није значајно изложено ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (BAM), као и у EUR за који је BAM везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1,95583 BAM). У складу са наведеним, руководство Друштва није вршило анализу осјетљивости на промјене курса страних валута, изузев за промјене руске рубље (RUB) јер има одређене кредитне обавезе у тој страниој валути.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Друштва у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Имовина		Обавезе	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.	30. децембар 2020.	31. децембар 2019.
EUR	85,403	183,952	82,935	-
RUB	-	-	6,408,690	8,055,652
RSD	70	188	24,357	-
USD	476	522	-	-
HRK	187	136	-	-
	<u>86,136</u>	<u>184,798</u>	<u>6,515,982</u>	<u>8,055,652</u>

(а) Ризик од промјене каматних стопа

Друштво је изложено разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине. С обзиром да Друштво нема значајну каматносно имовину, приходи Друштва су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик Друштва од промјена фер вриједности каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљеног дугорочног кредита од иностране пословне банке. Кредит примљен по промјенљивој каматној стопи излаже Друштво каматном ризику токова готовине, док су кредити примљени од повезаних правних лица бескаматни, али је Друштво извршило обрачун амортизоване вриједности кредитних обавеза користећи фиксну ефективну каматну стопу.

Кредити са фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промјене вриједности каматних стопа. Током периода који се завршава на дан 31. децембар 2020. године, највећи дио обавеза по кредитима био је са фиксном каматном стопом по којој је извршен обрачун амортизоване вриједности кредитних обавеза, док је мањи, али значајан дио обавеза, имао промјенљиву каматну стопу која је везана за EURIBOR. Обавезе по кредитима су у цјелости у страниој валути (EUR и RUB). Друштво врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматносно позицију.

Друштво још увијек не врши свој промјенљиве за фиксну каматну стопу или обрнуто, али предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

36.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(1) Тржишни ризик (наставак)

(б) Ризик од промјене каматних стопа (наставак)

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјенљиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирени износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирен у току цијелог извјештајног периода.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјенљиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирени износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирен у току цијелог извјештајног периода.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Друштво је изложено ризику промјена цијена роба и услуга, јер се суочава са интензивном конкуренцијом у области у којој послује.

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Друштва. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Друштва које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Друштво својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Друштво не располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), јер има проблема у континуираном приливу новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Друштво не користи финансијске деривативе.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Друштво је усвојило финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Друштву одлучују о некој набавци.

Рочност доспјећа финансијских обавеза Друштва на дан 31. децембар 2020. године и 31. децембра 2019. године:

Финансијске обавезе	У ВАМ					
	до 3 мјесеца	3 - 12 мјесеци	1 - 2 године	2 - 5 година	преко 5 година	Укупно
31. децембар 2019.						
<i>Финансијске обавезе - по амортизованој вриједности:</i>						
Без камата	51,468,831	-	-	-	-	51,468,831
Инструменти по фиксној каматној стопи	-	-	-	-	12,207,921	12,207,921
Укупно	51,468,831	-	-	-	12,207,921	63,676,752
31. децембар 2020.						
<i>Финансијске обавезе - по амортизованој вриједности:</i>						
Без камата	51,855,897	-	-	-	-	51,855,897
Инструменти по фиксној каматној стопи	-	-	-	-	9,204,371	9,204,371
	51,855,897	-	-	-	9,204,371	61,060,268

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

36.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(2) Ризик ликвидности (наставак)

Преглед доспијећа финансијских обавеза је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијских обавеза, укључујући и камате на те обавезе које ће бити плаћене, односно на основу најранијег датума када се од Друштва може тражити да плати насталу обавезу.

Износи укључени у претходне табеле за финансијске обавезе по варијабилним каматним стопама могу бити предмет промјене уколико се промјене у варијабилним каматним стопама буду разликовале од процијењених каматних стопа утврђених на крају извјештајног периода.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Друштву, што ће резултовати финансијским губитком Друштва. Друштво је усвојило политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (колатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Друштво је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Друштва. У случају неблаговременог измиривања обавеза корисника услуга према Друштву, истима се онемогућава даља продаја производа и роба.

Поред тога, Друштво нема значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер највећи дио пословања Друштва је оријентисан на продају робе купцима у малопродаји.

Поред онемогућавања даљег коришћења услуга, користе се и сљедећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало. Наплата кредита датих запосленима у Друштву се обезбјеђује кроз административне забране, односно умањење плата за адекватан износ рата, док запослени који напуштају Друштво уговором регулишу начин исплате преосталог дијела износа кредита у тренутку одласка из Друштва.

Тренутни оквир за оцјену кредитног ризика Друштва састоји се од сљедећих категорија:

Категорије	Опис	Основе за признавање очекиваних кредитних губитака
Приходујући	Уговорена страна има низак ризик од неиспуњавања обавеза и нема доспјеле износе	12-мјесечни очекивани кредитни губици
Сумњива	Износ је у кашњењу >30 дана или је дошло до значајног повећања кредитног ризика од почетног признавања	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – без исправке
Неиспуњење обавезе	Износ је у кашњењу >365 дана или постоје докази који указују на то да је имовину потребно умањити	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – са исправком
Отпис	Постоје докази који указују да је дужник у озбиљним финансијским потешкоћама и да нема реалне изгледе за опоравак	Отписани износ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
Година која се завршила 31 децембра 2020. године

36. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

36.3. Фер вриједност финансијских инструмената

Руководство Друштва сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза признатих у приложеним финансијским извјештајима апроксимира њиховој фер вриједности.

Претпоставке које се користе за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједност због њиховог кратког рока доспијења.

За дугорочне пласмане и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Друштву за сличне финансијске инструменте.

За хартије од вриједности расположиве за продају (финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат) којима се тргује на активном тржишту израчунавање фер вриједности се врши на основу посљедње тржишне цијене наведених хартија од вриједности.

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вриједности груписане у нивое од 1 до 3 у зависности од степена могућности процјене фер вриједности.

Ниво 1 одмјеравања фер вриједности произилази из котиране тржишне вриједности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.

Ниво 2 одмјеравања фер вриједности произилази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вриједности обухваћене нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на примјер, цијена) или индиректно (на примјер, проистекло из цијене).

Ниво 3 одмјеравања фер вриједности произилази из техника одмјеравања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри) и на наведеном нивоу налази се Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат у износу од 1,274,706 BAM.

Укупни добици/губици приказани у Осталим добицима и губицима у периоду се односе на финансијска средства расположива за продају (акције у Рафинерији уља Модрича, а.д. Модрича,) и приказани су као промјена "Нереализованих добитака/(губитака) по основу финансијских средстава расположивих за продају".

37. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

Брзо ширење вируса *Covid-19* и његови друштвени и економски ефекти у Републици Српској, као и на глобалном плану, могу за посљедицу имати претпоставке и процјене које ће захтијевати ревидирање, а то може довести до материјално значајних корекција књиговодствене вриједности средстава и обавеза у току наредне пословне године. У овој фази руководство није у могућности да поуздано процијени утицај јер се нови догађаји одвијају из дана у дан. Дугорочно гледано, посљедице могу утицати на обим трговања, токове готовине, и профитабилност. Без обзира на наведено, на дан издавања ових финансијских извјештаја, Друштво и даље испуњава своје обавезе у року доспијења те стога наставља да примјењује начело сталности пословања као рачуноводствену основу за састављање финансијских извјештаја.

Изузев наведеног, није било других догађаја након извјештајног периода који би захтијевали корекције или додатна објелодањивања, у складу са MPC 10 "Догађаји након извјештајног периода", као ни развоја таквих догађаја који би за посљедицу могли имати штету по финансијски положај и пословне дјелатности Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
 Година која се завршила 31 децембра 2020. године

38. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Друштво има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако руководство Друштва сматра да Друштво посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења руководства. Руководство Друштва сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по финансијске извјештаје Друштва

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додатну вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда: док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат наведеног, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о пореском поступку Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

39. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењени за прерачун девизних позиција биланса стања у ВАМ, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	У ВАМ	
	31. децембар 2020	31. децембар 2019
Руска рубља (RUB)	0.0213	0.0282
Амерички долар (USD)	1.5926	1.7480
Швајцарски франак (CHF)	1.8014	1.7991
EUR	1.9558	1.9558
Динар (RSD)	0.0166	0.0166
Хрватска куна (HRK)	0.2592	0.2626